

Stavanger
kommune

Årsplan for Rennesøy-barnehagene

2023-2024

Vi bygger fellesskap

Stavangerbarnehagen	2
I denne årsplanen er kapitlene bygd opp slik:.....	3
Presentasjon av Rennesøy-barnehagene	4
Barnehagens verdigrunnlag	4
Hvordan arbeider barnehagen for å ivareta barns behov for omsorg?	6
Hvordan arbeider barnehagen for å ivareta barns behov for lek?	8
Hvordan arbeider barnehagen for å fremme danning?	10
Hvordan arbeider barnehagen for å fremme læring?	11
Hvordan arbeider barnehagen for å fremme vennskap og felleskap?	13
Hvordan arbeider barnehagen for å fremme kommunikasjon og språk?.....	15
Hvordan arbeider barnehagen for å ivareta barns rett til medvirkning?.....	17
Hvordan arbeider barnehagen for å fremme et godt samarbeid mellom hjem og barnehage?	18
Hvordan arbeider barnehagen med overganger?.....	20
Overganger når barnet begynner i barnehagen.....	20
Overganger innad i barnehagen	21
Overganger mellom barnehage og skole	21
Hvordan arbeider barnehagen med planlegging, vurdering og dokumentasjon	23
Hvordan tilrettelegger barnehagen for barn som trenger ekstra støtte?	24
Barnehagens arbeidsmåter.....	25
Hvordan arbeider barnehagen med fagområdene	25
Hvordan arbeider barnehagen med progresjon?	26
Hvordan arbeider barnehagen med den digitale praksisen	27

Stavangerbarnehagen

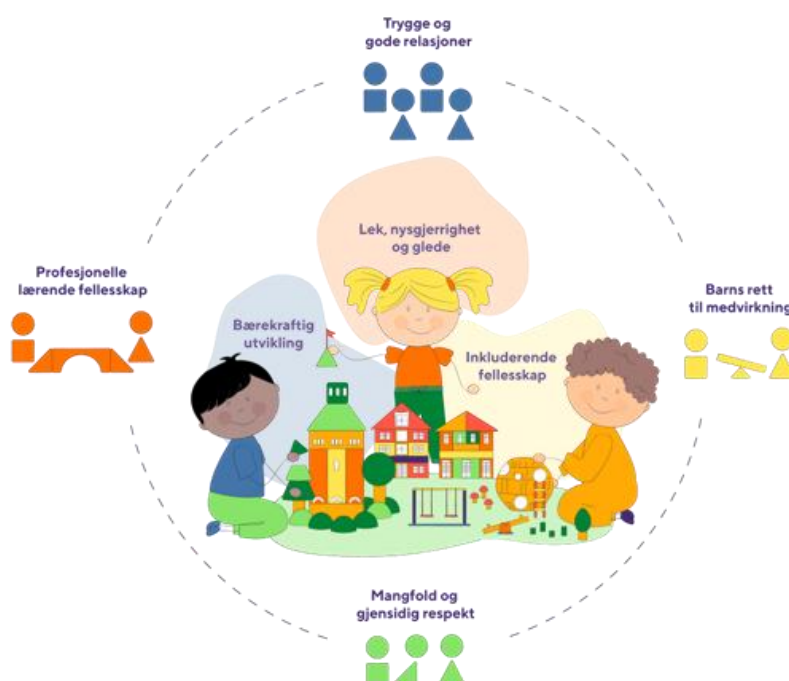
I Stavangerbarnehagen bygger vi felleskap for og sammen med barn, foreldre og laget rundt barnet. Begrepet felleskap inneholder flere tilleggsfortellinger som mangfold, inkludering og samarbeid. Stavangerbarnehagen har derfor *Vi bygger felleskap* som visjon og vil bruke den som et bilde på fremtiden vi ønsker å skape. Når vi bygger felleskap skal barndommens egenverdi anerkjennes, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barns utvikling. Å møte barnets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke, er viktige verdier som skal prege Stavangerbarnehagens praksis. Utfra kommuneplanens satsninger og barnehagens formål har [stavangerbarnehagen mot 2030 -strategi for kvalitet i barnehagen](#) fire prinsipper som skal ligge til grunn for barnehagens praksis:

- Trygge og gode relasjoner.
- Mangfold og gjensidig respekt.
- Barns rett til medvirkning
- Profesjonelle lærende felleskap.

I tillegg til de overordnede prinsippene har strategien tre satsningsområder. Satsningsområdene retter oppmerksomheten mot barnehagens formål og utviklingsområder og er felles og samlende for Stavangerbarnehagen:

- Lek, nysgjerrighet og glede.
- Inkluderende felleskap.
- Bærekraftig utvikling i barnehagen.

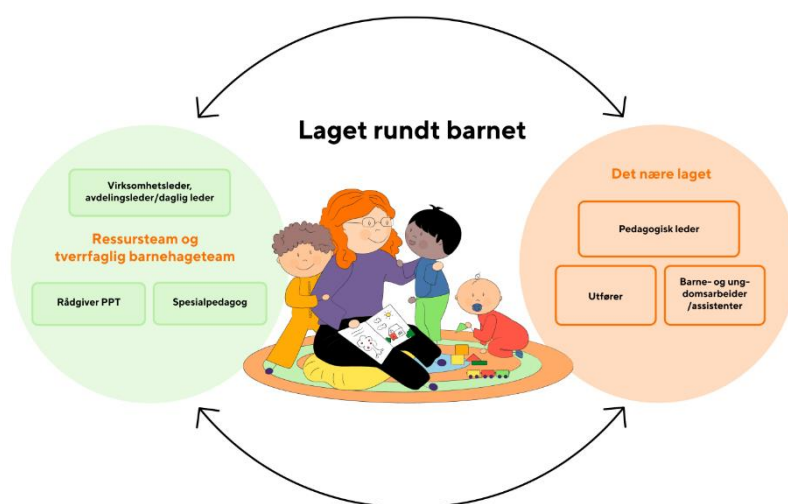
Barnehagens ledelse har ansvar for å sammen med personalet gjøre strategiens prinsipper og satsningsområder førende i utvikling av egne årsplaner og daglige praksis.

Regional ordning for kompetanseutvikling

Regional ordning for kompetanseutvikling skal bidra til at alle aktører i barnehagesektoren driver målrettet kompetansebygging i barnehagene. Stavangerbarnehagen jobber for et inkluderende felleskap for alle barn gjennom å arbeide systematisk med laget rundt barnet. Stavangerbarnehagen er forpliktet til å arbeide i tråd med føringer gitt i [kompetanseløftet](#). Alle barn skal ha likeverdig mulighet til læring og utvikling uavhengig av deres forutsetninger. Arbeid med å nå målene i Kompetanseløftet inngår nå i regional kompetanseordning.

Barnehagene skal utvikle sin pedagogiske praksis gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling. Med dette menes at ledelse og alle ansatte deltar i en utviklingsprosess på egen arbeidsplass for å utvikle sine holdninger, ferdigheter og sin kompetanse for arbeidet i barnehagen. Utviklingen skal bygge på forskningsbasert kunnskap. Universitetet i Stavanger deltar aktivt sammen med barnehagene slik at praksis og forskning påvirker hverandre i et likeverdig partnerskap og sammen utvikler ny forståelse og ny kunnskap. Formålet med ordningen er å realisere rammeplanens intensjoner og krav slik at alle barn får et likeverdig barnehagetilbud av høy kvalitet.

I denne årsplanen er kapitlene bygd opp slik:

- Først en vurdering av praksis inneværende barnehageår opp mot intensjoner og målsettinger.
- Så en beskrivelse av hvordan barnehagen i lys av rammeplanens intensjoner, strategi for kvalitet – stavangerbarnehagen mot 2030 og egne vurderinger vil arbeide for å omsette føringer til praksis det kommende barnehageår.

Presentasjon av Rennesøy-barnehagene

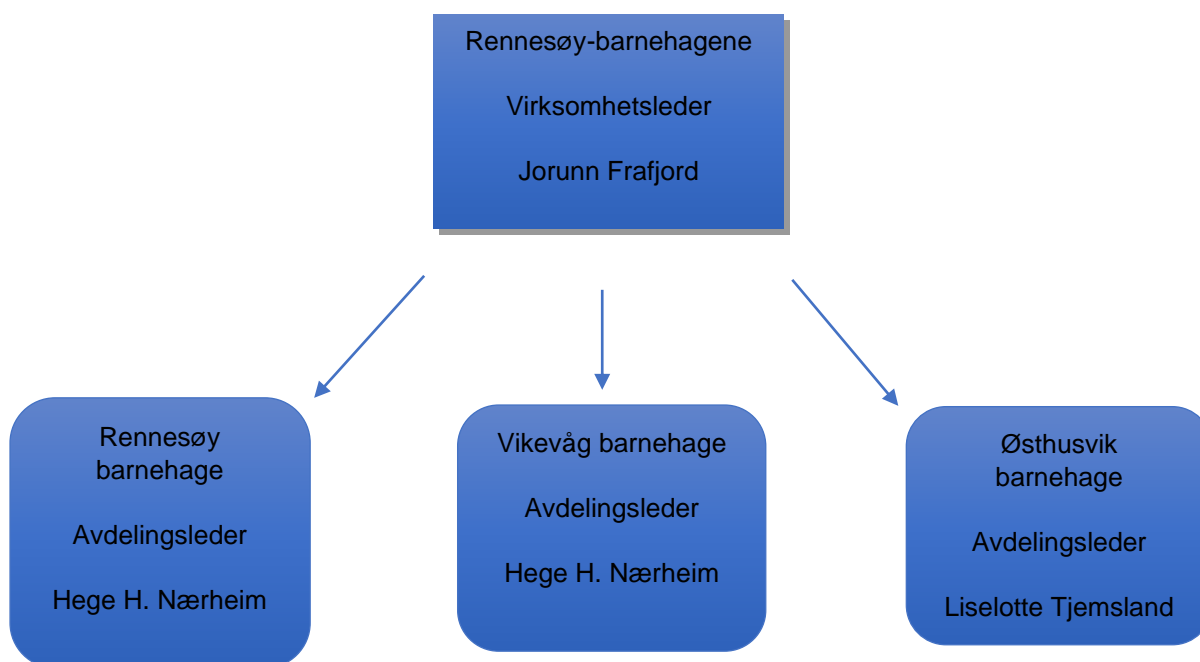
Rennesøybarnehagene består av 3 bygg— Rennesøy barnehage og Vikevåg barnehage ligger i Vikevåg, og Østhusvik barnehage som ligger på Østhusvik.

Rennesøy barnehage er den eldste barnehagen på Rennesøy, bygget i 1992, den ble rehabilitert i 2010. Østhusvik barnehage stod klar august 2006 og Vikevåg barnehage ble innflytningsklar i november 2008.

I Rennesøybarnehagene er vi et lederteam på 3 personer. Jorunn Frafjord er virksomhetsleder og Hege Nærheim og Liselotte Tjemsland er avdelingsledere. Virksomheten har tilsatt utførere av spesialpedagogisk hjelp i til sammen 200 % stilling. I tillegg er spesialpedagog Monika Lædre knyttet til vår virksomhet, men hun er ansatt i PPT.

Vi har en kapasitet på 200 treårsenheter. For høsten 2023 vil vi operere med 168 treårsenheter, fordelt på 10 barnegrupper.

Barnehagene våre har romslige arealer og store uteområder. Vi har også gode turmuligheter i nærmiljøet.

Satsingsområdene er

- Lek, nysgjerrighet og glede
- Inkluderende fellesskap

Barnehagens verdigrunnlag

Barnehagens verdigrunnlag er gitt i barnehageloven § 1. Barndommen har egenverdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling. Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og danning

som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og danning skal ses i sammenheng. Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. I denne årsplanen gjør vi rede for hvordan vi arbeider for å ivareta disse føringene. Stavanger barnehagens prinsipper og satsningsområder er vår lokale tilpasning av rammeplanen og skal bidra til å omsette verdigrunnlaget til praksis.

Verdigrunnlaget skal oppleves og erfares gjennom det pedagogiske arbeidet vårt. Vi vil at barna som går i Rennesøy-barnehagene skal oppleve livskvalitet, mestring, tilhørighet og få et godt selvbilde.

Relasjonen mellom voksen og barn, og mellom barna, er en av de viktigste indikatorene på kvalitet i barnehagen. Vi skal være autoritative voksne som er varme og grensesettende, som ser barnas behov og gir dem den omsorgen de har krav på. Vi er opptatt av å omsette trykghetssirkelen (COS sirkelen – Circle of Security) til praksis, ved å imøtekomme barns behov for trykghet, nærhet og omsorg. Barna skal føle seg trygge på at personalet er til stede, slik at de trygt kan utforske og bli nysgjerrig på den store verden.

Visjon for Rennesøy-barnehagene

«Gjennom lek, engasjement og kvalitet bygger vi fellesskap»

For ansatte i Rennesøy-barnehagene betyr det at vi gjennom lek og engasjement har et ansvar for at utvikling skjer gjennom å:

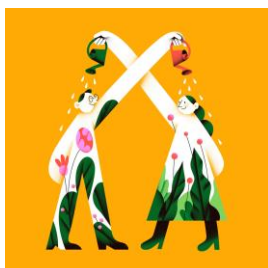
- tilrettelegge for god lek (tid og rom)
- ta utgangspunkt i barnas initiativ
- støtte opp under barnas lek
- være en bevisst voksen som kan inkludere alle i lek
- bidra til humor og glede

For ansatte i Rennesøy-barnehagene betyr det at vi har et ansvar for kvaliteten utvikles gjennom å

- styrke og utvikle barnas sosiale kompetanse
- skape gode relasjoner
- gi barna kunnskap og erfaringer
- gi kompetanseheving hos de voksne
- ha fokus på psykisk helse – bl.a. ha troen på seg selv
- vise respekt for mennesker, dyr og natur
- veilede og delta aktivt i barnas hverdag

Barna skal utvikle seg fra knopp

til blomst i barnehagen.

Kilde: Stavanger Kommunes
hjemmeside

Hvordan arbeider barnehagen for å ivareta barns behov for omsorg?

Omsorg er viktig for alle mennesker. Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Kroppslig omsorg handler om å gi mat, vaske, bytte bleier og ta vare på et lite menneske rent fysisk. Det mellommenneskelige dreier seg om å bekrefte barnet, høre på hva det sier, gi det kjærlighet og trygghet, respektere det, og støtte opp under barnets utvikling.

Vurdering av arbeidet i inneværende år: Vi har arbeidet mer bevisst ut fra trygghets sirkelen. Vi opplever vi skaper trygge relasjoner til barn og foreldre. Vi har lagt opp til grupper, og hatt fokus på å være lydhøre for barnas innspill. Vi har jobbet bevisst for at alle skal oppleve tilhørighet, og er gode på å anerkjenne barnas følelser.

Plan for kommende år:

Vi vil fortsette med å/holde ved like fokuset på godt samarbeid med foreldre og etablere og utvikle trygge relasjoner til både barn og foreldre. Vi vil ha fokus på trygghets sirkelen. Vi vil fortsatt legge vekt på å være lekne og rause voksne, som er lydhøre for barnas innspill.

Vi ser at vi har forbedringsområder: Vi vil gi større fokus til barnas behov for ro og hvile. Det er viktig at vi prioriterer å lage gode planer slik at vi kan forbedre arbeidet i små grupper, og det enkelte barns behov. Ha mer fokus på temaarbeid.

Rammeplanen sier HVA vi skal gjøre:	Hvordan vi skal arbeide for å få det til:
Ivareta barnas behov for fysisk omsorg, inkludert behov for ro og hvile	<ul style="list-style-type: none">• Legge til rette for at barna følger sin individuelle rytme for mat og søvn, til de kommer inn barnehagens fellesrytme• Godt samarbeid med foreldre i oppstart• Veksling mellom aktivitet og hvile i dagsrytme• Varme og nære voksne• Stillestund for 3-5 åringer ved behov
Legge til rette for at barna kan knytte seg til personalet og til hverandre	<ul style="list-style-type: none">• Trygghets sirkel som pedagogisk verktøy• Bruke barnehagens oppstartmodell ved oppstart, og noe av den i overganger til ny avdeling• Kontaktpersoner for det enkelte barn• Dele barna inn i smågrupper så ofte som mulig• Bevisstgjøre foreldre på Trygghets sirkel ved foreldresamtaler/-møter.
Sørge for at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og trivsel i barnehagen Bidra til at barna kan utvikle tillit seg selv og andre	<ul style="list-style-type: none">• Dele barn inn i smågrupper• Følge barnets behov, gi det "lading" og støtte det videre• Være en autoritativ voksen – varm og grensesettende - større, sterkere, klokere og god• Organisere dagen slik at barna opplever mestring• Voksne som ler og gleder seg sammen med barna• Være tydelig på ønsket atferd og rose den• Øve på gode vaner – normer og regler• Jeg vet samling for førskolegruppen
Møte alle barn med åpenhet, varme og interesse og vise omsorg for hvert enkelt barn Være lydhør for barnas uttrykk og imøtekomme deres behov for omsorg med sensitivitet	<ul style="list-style-type: none">• Voksne som er tilgjengelig for barn både fysisk og psykisk – i lek, ved å passe på dem og hjelpe barn i utforsking• Voksne som er interessert i barnet – i lek, småprat og fellesaktiviteter• Trøste, lytte, hjelpe, støtte, beskytte• Hjelp barn til å sette ord på og anerkjenne følelser• Gi barnet utfordringer ut fra deres modning og behov• Følge opp barns ulike behov og uttrykk, gi rom for medvirkning
Støtte og oppmuntre Barna til å vise omsorg for andre og til selv å kunne vise omsorg	<ul style="list-style-type: none">• Voksne som forsterker og synliggjør omsorg som barna viser for hverandre• Snakke sammen med barna for å hjelpe hverandre• Bidrar til at barna bruker språket og skaper relasjoner

Hvordan arbeider barnehagen for å ivareta barns behov for lek?

Like viktig som å få leke er å få være med i lek. Å ha ansvar for lekeklima i barnehagen innebærer at personalet observerer barnas samspill; hvordan de leker og med hvem, hvordan de skaper lekeverdener og innbyr andre til å delta i dem, hvordan de selv tar seg inn i andres lekeverden/univers. Ut ifra de erfaringene barn får i leken, kan personalet støtte og oppmuntre barna til å skape og opprettholde positive sosiale samspill og et godt inneklima.

Vurdering av arbeidet for inneværende år: Vi har blitt bedre på å legge til rette for lekemiljø. Vi har hatt tema som vi har arbeidet etter, og det har gitt barna impulser som vi ser igjen i lek. De voksne er gode å leke med barna på tur og inne.

Plan for kommende år: Vi vil fortsette med å lete etter mulighet for å skape god lek. Vi vil legge til rette for variert lek og se det enkelte barns behov.

Vi ser at vi har forbedringsområder: Vi må fortsette å legge til rette for/lage lekemiljø som inviterer og inspirerer til lek. Vi må legge mer til rette og være aktive voksne i lek ute. Vi kan lære barna flere regelleker.

Rammeplanen sier HVA vi skal gjøre	Hvordan vi skal arbeide for å få det til
Organisere rom, tid og lekemateriale for å inspirere til ulike typer lek	<ul style="list-style-type: none">• Legge til rette for ulike lekemiljø - sette fram utstyr og variasjon av lekeutstyr. Ta noe vekk om du tilfører noe nytt• Gode rutiner for rydding• Tilføre leken nye elementer ved behov.• Felles tema preger miljø: viser igjen i lek og på avdeling hva vi jobber med• Voksne som deltar i lek - "lekne voksne", støtte i leken på golvet• Legge til rette for lek i smågrupper• Legge til rette for organisert lek på utelekeplassen og på tur – regelleker, sangleker• Inspirere barna til bruk av natur materialer i lek på utelekeplassen og på tur• Være en språklig brobygger
Bidra til at barna får felles erfaringer som grunnlag for lek og legge til rette for utvikling og leketemaer	<ul style="list-style-type: none">• Ha felles tema på avdelingen slik at det viser igjen i lek og på avdelingen hva vi jobber med• Lek som går igjen gjennom hele dagen – lek ute, inne, på tur osv.• Gi barn som har behov for det, forkunnskap og erfaringer om leketema
Fremme et inkluderende miljø der alle barna kan delta i lek og erfare glede i lek	<ul style="list-style-type: none">• Lekegrupper med planlagt og forberedt innhold• Legge til rette for lek som inkluderer alle barna i gruppa• Tenke igjennom hvilke forutsetninger det enkelte barn har for leken – erfaringer, kunnskap og motivasjon for

	<p>leken. Synliggjøre hva det enkelte barn har av lekekompetanse</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fremme gruppesamspill – snu barnas oppmerksomhet mot hverandre
<p>Observere, analysere, støtte, delta i og berike leken på barnas premisser. Veilede barna hvis leken medfører uheldige samspillmønstre</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Observere lek for å vite når en skal ta initiativ, og når en skal trekke seg ut. Analysere observasjoner - åpent blikk for hva som ligger bak handlinger i lek • Ha dialog med barna på hva de ønsker å gjøre, og legge til rette for lek deretter slik at de får medvirke • Ha tiltak til det enkelte barn, slik at de får utviklet leken best mulig • Støtte de barna som trenger det mest i leken • Være nær nok barna i leken, gi nødvendig støtte når det trengs
<p>Være bevisst på og vurdere egen rolle og deltakelse i barnas lek</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Være en god rollemodell i lek • Dele kompetanse om lek med hverandre • Planlegge ulike typer lek • Sette rammer for leken – ta ledelse, fortelle hva som skal skje i f eks lekegrupper. Gjenta samme lek flere ganger • Ha språklig bevissthet i leken
<p>Ta initiativ til lek og aktivt bidra til at alle kommer inn i leken.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Veksle mellom å være en voksen som setter i gang, deltar og observerer lek ut fra barnas behov • Være en lekende voksen • Bruke humor og glede i leken. Tulle og tøyse.

Hvordan arbeider barnehagen for å fremme danning?

Danning – handler om å utvikle kunnskap, verdier og holdninger sammen, gjennom dialog hvor alle anerkjennes som selvstendige mennesker med følelser og tanker i en felles prosess.

Danningsprosessen kan ses gjennom hvordan vi snakker og oppfører oss med hverandre, hvilken omsorg vi viser hverandre og hvordan vi reflekterer og utfordrer barnas tanker og synspunkter.

Vurdering av arbeidet for inneværende år: ikke gjennomført.

Plan for kommende år:

Rammeplanen sier HVA vi skal gjøre	Hvordan skal vi arbeide for å få det til
Tilrettelegge for meningsfulle opplevelser og støtte barnas identitetsutvikling og positive selvforståelse	<ul style="list-style-type: none"> • Legge trygghetssirkelen til grunn for arbeidet vårt, - dvs. støtte barns tilknytning og utforskning. Huske voksenrollen på utforskning. • Være tilstedeværende voksne – som ser og anerkjenner barna • Gi barna mestringsopplevelser • La barna få erfaringer med å dele, ta ordet og få oppleve fokus på seg selv, gi barnet støtte når det hevder seg selv på en positiv måte.
Støtte barnas aktivitet, engasjement og deltakelse i fellesskapet	<ul style="list-style-type: none"> • Være tilstedeværende og deltakende voksne som viser at vi ønsker å bli kjent med barna og deres familier • Legge til rette for smågrupper/lekegrupper • Legge til rette for medvirkning, oppleve at barnets «stemme» i hverdagen for mening for ulike aktiviteter.
Synliggjøre og verdsette ulike behov, meninger og perspektiver i fellesskapet	<ul style="list-style-type: none"> • Løfte frem ulikheter og mangfold i barnegruppen • Være en deltakende voksen som observerer og klarer å se det enkelte barns behov og meninger/ barns følelser/det emosjonelle. Den voksne iverksetter handlinger.
Legge merke til , anerkjenne og følge opp barnas perspektiver og handlinger	<ul style="list-style-type: none"> • Smågrupper/lekegrupper • Barnesamtaler • Følger med både på barnas verbal- og kroppsspråk slik at en bedre forstår hva barnet vil • Følge barnas initiativ, følge opp barns handlinger, det positive kroppsspråk
Utfordre barnas tenkning og invitere dem inn i utforskende samtaler	<ul style="list-style-type: none"> • Undre seg sammen med barna • Stille åpne og reflekterende spørsmål, og gi barna tid til finne mulige løsninger selv • Være i dialog med barna og vise interesse for deres meninger og innspill
Synliggjøre og fremheve mangfold og ulikhet som grunnlag for opplevelser, utforskning og læring	<ul style="list-style-type: none"> • Mangfold er mye – mer enn flerkulturelt - rom for forskjellighet • Synliggjøre ulikheter i kultur, språk, etc. gjennom hele barnehageåret (barna er til stede hele året med sin bakgrunn) • Benytte seg av «min bok» el.l. for å bli kjent med barnet • Benytte fortellinger, regler, sanger etc. fra ulike kulturer • Foreldresamarbeid – eks dele bøker og materiell med foreldre

Hvordan arbeider barnehagen for å fremme læring?

Læring – En voksen som er bevisst på formell og uformelle lærings situasjoner vil hjelpe barna på vei til en god læring. Forutsetningen for god læring er trygge omgivelser. Derfor bør en gi barna en trygg havn de kan vende tilbake til når de trenger det. Har barnet det trygt er sannsynligheten større for at barnet, på eget initiativ, utforsker på egenhånd. Med andre ord trygghet fremmer læring

Vurdering av arbeidet for inneværende år: Vi har jobbet mye med å skape godt samspill i barnegruppene, samarbeid og å være gode mot hverandre. Dette har skapt trygghet, noe som er en forutsetning for godt læringsmiljø.

Plan for kommende år: Bli enda mer bevisst på helhetlig læringsprosess og at barnet lærer gjennom lek, og tar alle sansene i bruk.

Rammeplanen sier HVA vi skal gjøre	Hvordan vi skal arbeide for å få det til
Sørge for et inkluderende fellesskap og legge til rette for at barn kan bidra i egen og andres læring	<ul style="list-style-type: none"> • Skape godt samspill i barnegruppen. Oppmuntre til samarbeid og til å veilede hverandre. • Legge til rette for at ALLE kan delta i lek. Mangfold. • Legg til rette for gode rammer, slik at barna opplever det trygt og får et godt læringsmiljø
Legge til rette for helhetlige læringsprosesser som fremmer barnas trivsel og allsidige utvikling	<ul style="list-style-type: none"> • Barn lærer gjennom ulike sanser – være bevisst på de ulike formidlingsmåtene barnehagehverdagen • Undring og nysgjerrighet gjennom lek – lekbasert læring. • Planlegge, gjennomføre og evaluere arbeidet som gjøres i barnegruppen med utgangspunkt i fagområdene.
Være oppmerksomme på barnas interesser og engasjement og legge til rette for læring i ulike situasjoner og aktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> • Hele tiden artikulere, visualisere og konkretisere for barna, bruke hverdags situasjonene. • Undre oss sammen med barna, anerkjenne det de viser interesse for
Støtte og berike barnas initiativ, undring, nysgjerrighet, kreativitet, læringslyst og tiltro til egne evner	<ul style="list-style-type: none"> • Ta barnas innspill på alvor, anerkjenn innspillene og følg dem opp • Støtte og veilede barna i lek og aktiviteter, være engasjerte i barna • Gripe barnas impulser, og legge andre planer til side om nødvendig.
Utvide barnas erfaringer og sørge for progresjon og utvikling i barnehagens innhold	<ul style="list-style-type: none"> • Skape felles preferanser i barnegruppene • Se det enkelte barns behov og erfaringer • Legg til rette for at hvert barn skal få utfordringer tilpasset sitt nivå • Benytte variert materiell, sanger, rim, regler, eventyr, fortellinger, IKT (digitale hjelpemidler) som er i tråd med barnas interesser, og gir inspirasjon til lek og samhandling. • Være god språkmodell – «bade» barna i språk
Støtte barnas refleksjoner rundt situasjoner, temaer og	<ul style="list-style-type: none"> • Være en autoritativ voksen • Erfaringsdeling (PLAGG) hendelser fra tur og aktiviteter,

fenomener og skape forståelse og mening sammen med dem	slik at barna får reflektert sammen <ul style="list-style-type: none"> • Utforske, lytte og eksperimentere sammen
Sørge for at alle barn kan få rike og varierte opplevelser og erfaringer, utfordringer og mestringsopplevelser.	<ul style="list-style-type: none"> • Reflektere over egen praksis med utgangspunkt i opplevde situasjoner fra hverdagen • legge til rette for aktiviteter med utgangspunkt i barnegruppen, barnas alder og forutsetninger • gi barna nye impulser og opplevelser

Hvordan arbeider barnehagen for å fremme vennskap og felleskap?

Vennskap er viktig i alle menneskers liv. Det gir trygghet og er verdifullt for oss alle i hverdagen. I et vennskap blir man møtt med respekt for den en er, og vi får anerkjennelse for det vi sier og gjør.

Vurdering av arbeidet for inneværende år: Vi har vært bevisste på å fremsnakke barna og ha fokus på deres sterke sider. Vi har fremmet vennskap ved å være støttende stillas i leken og være gode rollemodeller ved å være bevisst våre holdninger. Vi har jobbet mye med følelser og vært bevisste på inkludering. Vi har observert, tilrettelagt og skjermet barn når det har vært behov for det.

Plan for kommende år: Vi vil fortsette med å skape gode relasjoner mellom barna og sammen med foreldrene. Vi vil fortsette med å skape gode samtaler, bruke humor og observere hvor barna trenger støtte for å etablere vennskap.

Vi ser at vi har forbedringsområder: Vi må bli enda bedre til å lytte til barns initiativ. Gjennomføre barnesamtaler. Arbeide enda mer i små grupper. Kvalitetssikre relasjoner og jobbe aktivt med å se hvert enkelt barn "innenfra"

Rammeplanen sier HVA vi skal gjøre	Hvordan vi skal arbeide for å få det til
Støtte barnas initiativ til samspill og bidra til at alle kan få leke med andre, oppleve vennskap og lære å beholde venner	<ul style="list-style-type: none"> • Legge til rette for lekegrupper • Være tilstedeværende voksne • Se det enkelte barn • Observere • Være tydeligere på hvordan vi bygger en kultur for inkludering
Samtale om normer for samhandling og invitere barna til å utforme normer for samhandling i felleskap	<ul style="list-style-type: none"> • Legge til rette for dialog i samling • Venne regler • Turregler
Støtte barna i å ta andres perspektiv, se en sak fra flere synsvinkler og reflektere over egne og andres følelser, opplevelser og meninger	<ul style="list-style-type: none"> • Være gode rollemodeller • Være tilstedeværende voksne. Dvs voksne som deltar og har fokus på barna, viser engasjement for barna sine innspill og følger opp verbal og nonverbal kommunikasjon. • hjelpe barnet å sette ord på følelser • hjelpe og forklare barnet i vanskelige samhandlinger med andre barn, - ta andres perspektiv • Bruke språket aktivt, benevne • Være en autoritativ voksen
Støtte barna i å sette egne grenser, respektere andres grenser og finne løsninger i konfliktsituasjoner	<ul style="list-style-type: none"> • Være tilstedeværende voksne som er påkoblet og som da kan veilede barnet i lek og konfliktsituasjoner. • Samtale med barna, hjelpe og støtte -samarbeide med barn • Observasjon for å løse konfliktsituasjoner på en god måte
Forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige	<ul style="list-style-type: none"> • Være gode rollemodeller • Kartlegge oss selv og utfordre oss selv • Delta og observere lek • Ta barnas synspunkt på alvor

samspillmønstre

- Ha kunnskap om mobbing og krenkelser
- Ta barna på alvor og sette tydelige grenser

Hvordan arbeider barnehagen for å fremme kommunikasjon og språk?

For å lykkes i arbeidet med barns språk er det avgjørende å implementere språk og leseaktiviteter i hverdagen. Det er personalet som er ansvarlig for hvilken kultur som dannes i barnehagen for språk og lesing.

Vurdering av arbeidet for inneværende år: Vi har med bakgrunn i enkeltbarns behov tatt mer i bruk billedstøtte i form av tematavler, dagtavler og piktogram. Dette ser vi har positiv effekt for alle barn. Vi har brukt mye konkreter i formidling og er bevisst hvor viktig det er å benevne. Bøker har en selvsagt plass i barnehagen.

Plan for kommende år: nytte billedstøtte i gruppene hvor det ikke er uttalt behov for å bruke det, fordi vi tror det er nyttig for alle barn i deres språkutvikling.

Rammeplanen sier HVA vi skal gjøre	Hvordan skal vi arbeide for å få det til
Anerkjenn e og respondere på barnas ulike verbale og non-verbale uttrykk og støtte deres språkutvikling.	<ul style="list-style-type: none"> • Være observant på barns ulike måter å kommunisere på. • Positiv forsterkning, f.eks. ved hjelp av tematavler og piktogram
Stimulere barns verbale og non-verbale kommunikasjon og legge til rette for alle barn involveres i samspill og i samtaler.	<ul style="list-style-type: none"> • Felles samtaler rundt måltid • Felles samtaler rundt opplevelser • At alle får mulighet til å snakke i fellesskap • Lese for barna • Bruke konkreter • Bruke billedstøtte ved behov • Bruke sang, rim og regler • Lek og rollelek • Aktiv bruk av tematavler, dagtavler og piktogram
Sørge for at alle barn får varierte og positive erfaringer med å bruke språk som kommunikasjonsmiddel, som redskap for tenkning og som uttrykk for egne tanker og følelser	<ul style="list-style-type: none"> • Bruke billedstøtte • Ha fokus på språk gjennom hele dagen i alt vi gjør • Bruke konkreter • Være bevisst på bruk av bøker • Snakke om følelser
Være bevisst på sine roller som språklige forbilder og være lydhøre i kommunikasjon med alle barn	<ul style="list-style-type: none"> • Sette ord på det vi gjør • Benevne • Være bevisst på alder og modenhetsnivå
Følge med på barnas kommunikasjon og språk og fange opp og støtte barn som har ulike former for kommunikasjonsvansker, som er lite språklig aktive, eller som har sen språkutvikling.	<ul style="list-style-type: none"> • Gjentakelser • Være tydelig i språket • Rose dem ved mestring • Spille spill, lese, samtaler • Bruke barnas interesser • Dele barna inn i smågrupper slik at det er lettere å ta ordet
Bidra til at språklig mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen, støtte flerspråklige barn i å bruke sitt	<ul style="list-style-type: none"> • Synge og telle på ulike språk • Bruke bok sekkene fra Johannes læringscenter (lånes).

morsmål og samtidig aktivt fremme og støtte barnas norsk-/samisk språklige kompetanse.	
---	--

Hvordan arbeider barnehagen for å ivareta barns rett til medvirkning?

Barn er som voksne, vi lærer mest av det som interesserer oss. Våre interessefelt øker konsentrasjonen og vekker nysgjerrigheten og lærelysten i oss. Nettopp på grunn av dette skal barns medvirkning stå sentralt. Den voksne må også vurdere balansen mellom barns behov for beskyttelse og omsorg, og deres rett til å uttrykke seg og ha innflytelse ut fra egne forutsetninger.

Vurdering av arbeidet for inneværende år: Vi er bevisst betydningen av et godt foreldresamarbeid. Vi opplever at vi har en større bevissthet for barns påvirkning av egen hverdag i barnehagen, og tar i større grad utgangspunkt i deres innspill.

Plan for kommende år:

Rammeplanen sier HVA vi skal gjøre	Hvordan skal vi arbeide for å få det til
Legge til rette for og oppmuntre til at barna får gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet	<ul style="list-style-type: none"> Daglig dialog med barna om innholdet og planen for dagen Dagtavle for å sikre forståelse og mulighet for å uttrykke seg. Jevnlige barnesamtaler om hva barnet liker/ikke liker i barnehagen, og benytte informasjonen i videre planlegging av lek og aktiviteter.
Gi barna jevnlig mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet	<ul style="list-style-type: none"> Barna skal være med å forme dagsrytmen ut fra sine behov og ønsker. La barna få delta med ideer til tema før vi lager månedsplan
Få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen	<ul style="list-style-type: none"> Dagsrytmen skal være fleksibel slik at vi kan ta hensyn til barns behov og innspill. Dagtavle for å sikre forståelse og mulighet for å uttrykke seg.
Være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov	<ul style="list-style-type: none"> Gjennomføre jevnlig barnesamtaler om hva barnet liker/ikke liker i barnehagen, og benytte informasjonen i videre planlegging av lek og aktiviteter. Dele i smågrupper Være bevisst på barnas kroppsspråk
Observere og følge opp barns ulike uttrykk og behov	<ul style="list-style-type: none"> Observere hvordan barna på gruppen gir signaler og uttrykker sine behov Være observante og gripe tak i det barna viser interesse for og utdype dette med mer kunnskap. Være aktiv voksen som er deltakende i leken og leder leken slik at alle barna får medvirke. Bruke kompetansen om COS Utvide vår kompetanse knyttet til toleransevinduet
Tillegge barnas synspunkter vekt i samsvar med deres alder og modenhet	

Hvordan arbeider barnehagen for å fremme et godt samarbeid mellom hjem og barnehage?

Vi skal legge til rette for god dialog med foreldrene. Foreldresamarbeidet foregår via to linjer:

- Samarbeid med foreldre til det enkelte barn. Det er viktig med gjensidig utveksling av observasjoner og vurderinger mellom foreldre/barnehage. På den måten får begge parter en større helhetlig forståelse for barnet.
- Gjennom formelle utvalg, som skal ivareta foreldres fellesinteresser og bidra til et godt, samarbeidende miljø mellom hjem og barnehage.

Vurdering av arbeidet for inneværende år: Vi opplever at vi er gode på foreldresamarbeid, og har gode relasjoner og god kommunikasjon med foreldre. Foreldresamtalene oppleves nyttig og tilbakemeldingene fra foreldre er positive. Informasjonsbehovet er stort og vi har absolutt forbedringspotensial, fordi det er ulikt hvor mye hver avdeling/base gir informasjon. Vi må jobbe for å få flere til å delta på brukerundersøkelsen!

Plan for kommende år: Vi vil fortsette med å være lydhøre overfor barn og foreldre, og gi foreldre konstruktive tilbakemeldinger. Vi skal fortsette med å uttale våre forventninger og vektlegge god kommunikasjon, samtidig som vi skal vise hverandre respekt.

Vi ser at vi har forbedringsområder: For å fremme foreldresamarbeidet kan vi bli bedre i forhold til når barn skal starte hos oss. Besøksdager, foreldremøte, oppstartsamtale bør være gjennomført før sommerferien. Barn som starter utover høsten må også få tilbud om besøksdager, og foreldre må bli invitert til høstens første foreldremøte. Vi kan absolutt forbedre informasjonsflyt ved personalendringer og sykdom. Vi vil jobbe for at foreldre får mer jevnlig informasjon, og at det ikke er så stor variasjon i hvordan dette gjøres mellom avdelinger/baser.

Rammeplanen sier HVA vi skal gjøre:	Hvordan skal vi arbeide for å få det til?
Legge til rette for foreldresamarbeid og god dialog med foreldrene	<ul style="list-style-type: none">• Foreldremøte/samtale for foreldre til nye barn i juni• God informasjon i forkant av tilvenning av nye barn• Invitere nye barn på besøk i barnehagen, minimum fire ganger.• Benytte tolketjeneste i de tilfeller det er behov for det
Individnivå: Legge til rette for jevnlig utveksling av observasjoner og vurderinger knyttet til enkeltbarnets helse, trivsel, erfaringer, utvikling og læring. Begrunne våre vurderinger overfor foreldrene og ta hensyn til foreldrenes synspunkter. Sikre at foreldrene får medvirke til den individuelle	<ul style="list-style-type: none">• En uke tilvenningstid, hvor foreldrene får delta aktivt i forhold til eget barns behov – måltid, legging, skifte bleier. På denne måten blir vi gjensidig kjent og bygger relasjon til barnet og foreldrene.• Gi rom og sette av tid til at nye barn kan komme på besøk i barnehagen og leke i utetiden• Foreldresamtaler, minimum en i året. Foreldre av førskolebarn inviteres til to samtaler, og både foreldre og barnehagen kan be om flere samtaler om det oppleves som et behov fra den ene parten.• Daglig kontakt ved levering og henting. Vi skal daglig

tilretteleggingen av tilbudet.	<p>kunne fortelle hva barnet har gjort til barnets foreldre.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lære oss foreldrenes navn! • God informasjon på hjemmesiden, - månedsbrev som synliggjør hva vi skal gjøre i måneden som kommer, og evaluering av hva som er gjort i måneden som gikk. • Synliggjør hvem som er på jobb på avdelingen/basen i dag
<p>Gruppenivå: Gi foreldrene mulighet for å delta aktivt</p>	<ul style="list-style-type: none"> • FAU • Samarbeidsutvalg • Dugnader • Foreldremøter • Sommerfest for førskolebarna • Gjennomføre brukerundersøkelse • God informasjon før, under og etter overganger mellom hjem/barnehage, innad i barnehagen, mellom barnehage/skole. • Jobbe i tråd med Stavanger kommune sin «<i>Plan for overganger i utdanningsløpet</i>».

Vurdering for avdeling/base:	
Hva har vi fått godt til?	Hva må vi arbeide videre med? Forbedringsområder

Hvordan arbeider barnehagen med overganger?

Vi skal arbeide i tråd med temaplan «Overganger i utdanningsløpet». Planen har som formål å sikre helhet og sammenheng i utdanningsløpet for alle barn og unge i Stavanger kommune, og sikre gode rutiner for samarbeid i alle overganger. Temaplanen legger føringer og prinsipper som skal bidra til at overgangene blir trygge, meningsfulle og likeverdige for alle barn. Samarbeid med barn skal ivaretas i alle deler av prosessen – før, under og etter overgangene.

Vurdering av arbeidet for inneværende år: Vi har god erfaring med fem dagers tilvenning ved overgang hjem-barnehage. Vi tilpasset tilvenningen etter enkeltbarnets behov og hadde god kommunikasjon med foreldrene. Så lenge vi følger de gode rutinene og planen vi har, går overgangene godt!

Overganger når barnet begynner i barnehagen

Plan for kommende år:

Rammeplanen sier HVA vi skal gjøre:	Hvordan skal vi arbeide for å få det til:
Fra hjem til barnehage: I samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen.	<ul style="list-style-type: none">• Foreldremøte for nye barn.• God informasjon før, under og etter overgangen• Besøksdager i barnehagen før tilvenningen starter ved nytt barnehageår.• Gjensidig dialog i samarbeidet• Tilvenningstid som går over en uke med aktiv foreldremedvirkning.
Tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og andre barn.	
Sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære.	

Overganger innad i barnehagen

Rammeplanen sier HVA vi skal gjøre:	Hvordan skal vi arbeide for å få det til
Innad i barnehagen	<ul style="list-style-type: none"> • Informasjon til foreldre om endring i barnegrupper, innen 25.06. før nytt barnehageår. • Vi skal sørge for at barna ut fra alder og modenhet, skal få delta i avgjørelser som gjelder dem selv. Vi kan benytte metoden «busslek» skjema til observasjon av vennsrelasjonene i barnegruppen. • Når vi har neste års barnegrupper utarbeider vi en konkret plan for overføring, f.eks. ukentlig besøksdag i mai og juni, slik at overgangen fra høsten skal oppleves trygg. • Vi skal også lage en invitasjon med bilder og informasjon • Vi sørger for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent når de bytter barnegruppe.

Overganger mellom barnehage og skole

Plan for kommende år:

Rammeplanen sier HVA vi skal gjøre:	Hvordan vi skal arbeide for å få det til
<p>Overgang barnehage/skole: Legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole/SFO.</p> <p>Utveksle kunnskap og informasjon som utgangspunkt for samarbeid om tilbudet til de eldste barna i barnehagen, deres overgang til og oppstart i skolen</p> <p>Ha samtykke fra foreldrene for å dele opplysninger om enkeltbarn med skolen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ulike antall besøksdager om våren gjennomføres, spesielt for barn som er utrygge. • I samarbeid med barneskolen er det utarbeidet et årshjul for overgang barnehage skole. Årshjulet sier noe om overgangene. Evalueres årlig i et samarbeidsmøte mellom virksomhetsleder og rektor. • Vi følger Stavanger kommune sine rutiner i temaplan «overganger i utdanningsløpet» i forhold til samtykke og overføring av informasjon. Informasjonen overføres digitalt. • Foreldresamtale høst og vår • Overføringsmøte i forhold til skolestartere med rett til spesialundervisning mellom PPT, barnehage, skole, foreldre og evt. andre instanser.
<p>Gi de eldste barna mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen.</p> <p>Legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vi jobber med at barna skal glede seg til å begynne på skolen, og til å møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner. • Vi har førskolegruppe gjennom hele året.

<p>motivasjon for å begynne på skolen.</p>	
<p>Bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gi barna mestringstro gjennom førskoleopplegg og medvirkning • Avslutningsseremoni
<p>La barna få bli kjent med hva som skjer i skolen og skolefritidsordningen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Besøksdager på skolen og SFO, både avtalte og spontane besøk. • Førskolebarna blir tatt med til skolens uteområde for å leke, slik at de blir kjent med uteområdet. • Tur til Prestvågen sammen med skolens 4. klassinger som skal være faddere for skolestarterne. • Om det er avklart hvilke lærere som skal ha første klasse, sørger skolen for at læreren treffer barna.

Hvordan arbeider barnehagen med planlegging, vurdering og dokumentasjon

Gjennom å dokumentere aktiviteter, utvikling og læring, dannes det en felles referanseramme og dermed et utgangspunkt for refleksjon om barnas og barnehagens utvikling og læringsprosesser.

Planlegging, dokumentasjon og vurdering av den pedagogiske virksomheten er viktig for å utvikle kvaliteten i en bevisst og uttalt retning.

Vurdering av arbeidet for inneværende år: Vi har strevd med å finne den evalueringsmetoden som både gir mye nytte og som er enkel å gjennomføre. Vi la opp til at avdelingene skulle evaluere arbeidet sitt og skrive inn skjema i årsplanen. Det er blitt gjort, men kunne blitt gjort i mye større grad enn hva som er tilfelle. Vi er bedre på å synliggjøre planer og dokumentere enn vi er å evaluere. Vi synliggjør gjennom månedsbrev/planer og hjemmesiden, og det blir gjort noe evaluering i månedsbrev.

Plan for kommende år:

Rammeplanen sier HVA vi skal gjøre	Hvordan vi skal arbeide for å få det til / hvilke planer skal vi jobbe etter
<p>Planlegging: Gi personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet. Bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen. Synliggjøre hvordan barnehagen fortolker og realiserer rammeplanen Være utgangspunkt for refleksjon og utvikling</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Årsplan • Handlingsplan for trygt og barnehagemiljø • Stavanger barnehagen mot 2030 - Strategi for kvalitet i barnehagen • Årshjul for pedagogisk arbeid, møteplaner og rutiner, pedagogiske verktøy • HMS-planer, utarbeide plan for kompetanseutvikling • Månedspaner/brev fra den enkelte avdeling • Planlegging av lek, aktiviteter, rutinesituasjoner, arbeid med fagområder • Barnesamtaler
<p>Vurdering: Vurdere det pedagogiske arbeidet Beskrive, analysere og fortolke det pedagogiske arbeidet ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen Sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen Bygge vurderingsarbeid på refleksjoner som hele personalgruppen er involvert i. Observere og vurdere barns trivsel og allsidige utvikling fortløpende Ta med barns erfaringer og synspunkter i</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Refleksjoner på avdeling-, ped.leder- og personalmøter gjennom lest faglitteratur og praksisfortellinger • Månedlig evaluering på avdelingsmøter • Månedlig evaluering i månedsbrev • Halvårlig evaluering av årsplan • Evaluering av oppstart og overgang til ny avdeling på høsten • Bruke ståstedsanalyse til UDIR. • Barnesamtaler • Brukerundersøkelse

vurderingsarbeidet	
<p>Dokumentasjon: Bruke dokumentasjon til å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten Dokumentere barnegruppens og enkeltbarns trivsel og utvikling Legge til grunn etisk perspektiv ved dokumentasjon av barnegruppe og enkeltbarn</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Observasjoner av barns trivsel og utvikling • Bruk av TRAS og Alle med observasjoner, jfr. "tjenestevei" styrket barnehagetilbud • Billedokumentasjon og annen pedagogisk dokumentasjon på hjemmeside, etter hvert på Vigilo • BARNEDokumentasjon i Stavanger Kommune er digital, og arkiverdig dokumentasjon lagres i Public Oppvekst

Hvordan tilrettelegger barnehagen for barn som trenger ekstra støtte?

Barnehagen skal tilpasse det allmenpedagogiske tilbudet etter barns behov og forutsetninger.

Vurdering av arbeidet for inneværende år: Det har vært større fokus på å ha smågrupper. Det er planlagt aktiviteter som omfavner alle barna i smågruppen. Vi har i større grad nytt oss av billedstøtte og de avdelingene som har barn med behov for billedstøtte har fått en større kunnskap om hvordan billedstøtte skal nyttes. Vi nyttet konkrete. Vi har startet å jobbe med kompetansepakken "trygt og godt barnehagemiljø". Det er blitt jobbet målrettet for å inkludere alle barn i fellesskapet.

Plan for kommende år: Fortsette å jobbe i små grupper. Jobbe for økt bevissthet på innholdet/aktivitetene i gruppene både ut fra barnas interesser og deres spesifikke behov. Videreutvikle kunnskapen vår om hvordan vi kan oppdage at barn er blitt utsatt for vold og overgrep. Fortsette målrettet arbeid med kompetansepakken "trygt og godt barnehagemiljø".

Rammeplanen sier HVA vi skal gjøre	Hvordan vi skal arbeide for å få det til
<p>Tilpasse det allmenpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også når noen barn har behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dele i mindre grupper • Se barnas interesser • Være fleksibel med planer • Se det enkeltes barns behov og hjelpe med å regulere følelser • Være sensitive og lydhøre for barns uttrykk • Jevnlig dialog med foreldre knyttet til barns trivsel
<p>Sørge for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den sosiale, pedagogiske og /eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Være nær barna og bygge gode relasjoner slik at en oppdager utfordringer tidlig • Se det enkeltes barns behov gjennom å være lydhøre og sensitive • Dele i mindre grupper • Se barnas interesser

tilbud.	<ul style="list-style-type: none"> • Vi har kunnskap om seksuelle overgrep og har bruk for å videreutvikle kunnskapen vår. Vi tar i bruk <i>Snakke med barn.no</i>. • Vi kartlegger oss selv før vi kartlegger andre
Innhold må formidles på en måte som gjør at ulike barn kan delta ut fra egne behov og forutsetninger	<ul style="list-style-type: none"> • Dele barna i grupper som tilpasses deres behov • Bruke konkrete og billedstøtte • Være i forkant • Foreldresamarbeid er vesentlig • Vi er opptatt av inkludering og trygghet for å skape meningsfulle felleskap
Opplyse foreldrene om retten til å kreve en sakkyndig vurdering av om barnet har behov for spesialpedagogisk hjelp.	<ul style="list-style-type: none"> • Ha en åpen dialog med foreldre • Kalle inn til foreldresamtaler • Vi bygger bro mellom barnehagen og hjemmet med aktiv dialog • vi inkluderer barnet i informasjon som angår det
Sørge for at barn som mottar spesialpedagogisk hjelp, inkluderes i barnegruppen og i det allmennpedagogiske tilbudet.	<ul style="list-style-type: none"> • Tilpasse aktiviteter som omfavner hele barnegruppen • Være til stede i lek med barna • Jobber målrettet og systematisk for at barna blir inkludert i felleskap • Vi reflekterer over egen praksis • Mangfold i barnegruppen er en berikelse

Barnehagens arbeidsmåter

Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn mulighet for medvirkning. Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet. Valg av arbeidsmåter gir muligheter for å gjøre barnehagens innhold spennende og variert. Arbeidsmåtene kan bidra til å skape engasjement, interesse og motivasjon og gir mulighet for å tilføre nye erfaringer og opplevelser i barnehagen.

Hvordan arbeider barnehagen med fagområdene

Barnehagens arbeidsmåter med fagområdene er gjennomgående gjennom hele barnehageåret. Vi knytter fagområdene til alt innholdet som utføres daglig og gjennom året, slik at det blir et helhetlig arbeid. Et årshjul brukes som arbeidsredskap der fagområdene er knyttet opp mot ulike tema som passer årstiden inn og som også tilpasses barnegruppen og hvert enkelt barns behov og medvirkning.

Vurdering av arbeidet for inneværende år: Personalet har igjennom barnehageåret hatt et helhetlig forhold til arbeid med rammeplanens fagområder.

Plan for kommende år:

Rammeplanen sier HVA vi skal gjøre:

Hvordan skal vi arbeide for å få det til

<p>Bygge på kreativitet og lek og være åpne for improvisasjon og barns medvirkning</p> <p>Veksle mellom spontane og planlagte aktiviteter</p> <p>Stimulere barnas undring og evne til å stille spørsmål, søke opplevelser, ta initiativ og mestre nye ting</p> <p>Gi barna varierte inntrykk og mulighet til å uttrykke seg på forskjellige måter</p> <p>Arbeide tverrfaglig og helhetlig og se de ulike delene i rammeplan i sammenheng</p> <p>Inkludere nærmiljø og lokale forhold ved planlegging og gjennomføring av aktiviteter Jevnlig vurdere om valg av arbeidsmåter bidrar til å realisere rammeplanen</p> <p>Jevnlig vurdere om valg av arbeidsmåter bidrar til å realisere rammeplanen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sørge for at barna får varierte førstehåndserfaringer • Legge til rette for et inspirerende lekemiljø • Gi barna tid til å leke og å avslutte leken • God struktur på dagen, benytte dagtavle • Lekegrupper med planlagt innhold • Arbeide med tema – helst over tid • Legge til rette for kreativ utfoldelse med ulike formingsmaterialer • Legge til rette for ulike forutsetninger for læring – og læring gjennom ulike intelligenser • Arbeidet skal være i tråd med fagområdene i rammeplanen. Fagområdene skal danne grunnlaget for planlegging, gjennomføring og vurdering av arbeidet.
---	--

Hvordan arbeider barnehagen med progresjon?

Barnehagen legger til rette slik at barn får utvide og bygge videre på sine interesser, kunnskaper og ferdigheter gjennom at en ser det enkelte barnet og gir støtte ut fra barnets behov. Gjennom daglig arbeid i barnehagen legger en til rette for varierte leke og aktivitets muligheter, samt læringsmuligheter der barna får øve og mestre.

Vurdering av arbeidet for inneværende år: Vi har lagt til rette for tilgang av ulike typer lekemateriell ut fra barnas nivå. Vi ønsker å få inn mer udefinert lekemateriell i barnehagen. Vi har bidratt til at barna får mestingsopplevelser og har noe å strekke seg etter. Vi er blitt bedre på å følge barnas spor, og vil jobbe videre med dette.

Plan for kommende år:

Rammeplanen sier HVA vi skal gjøre	Hvordan skal vi arbeide for å få det til
Oppdage, følge opp og utvide det barna allerede er opptatt av	<ul style="list-style-type: none"> • Voksne som ser det enkelte barnet, gir tilpasset støtte ut fra barnets behov
Planlegge og tilrettelegge for	

progresjon i barnehagens innhold for alle barn	<ul style="list-style-type: none"> • Voksne som legger til rette for at barna skal få øve på å klare seg selv, til slutt mestre, og oppleve mestringsfølelse • Gi barnet utfordringer ut fra dets alder og modningsnivå. • Tilby leke og aktivitetsmateriell som har ulik vanskegrad og utfordring, eks. pusslespill, spill • Ha ulikt materiell tilgjengelig for barna.
Bidra til at barna får mestringsopplevelser og samtidig har noe å strekke seg etter	
Legge til rette for fordypning, gjenkjennelse og gjentakelse i barnehagens innhold og arbeidsmåter	
Introdusere nye perspektiver og tilrettelegge for nye opplevelser og erfaringer	
Sørge for progresjon gjennom bevisst bruk av materialer, bøker, leker, verktøy og utstyr og gjøre disse tilgjengelige for barna	

Hvordan arbeider barnehagen med den digitale praksisen?

Å bruke digitalt verktøy i barnehagen skal støtte opp om barnas læreprosesser i det pedagogiske arbeidet i barnehagen. Samtidig skal en utøve digital dømmekraft og bidra til en begynnende etisk forståelse for digitale medier.

Vurdering av arbeidet for inneværende år: Det utstyret vi har tilgjengelig blir nyttet og er kildekritiske.

Plan for kommende år:

Rammeplanen sier HVA vi skal gjøre	Hvordan skal vi arbeide for å få det til
Utøve digital dømmekraft når det gjelder informasjonssøk, ha et bevisst forhold til opphavsrett og kildekritikk og ivareta barnas personvern	<ul style="list-style-type: none"> • Være kildekritisk • Ha et bevisst forhold til bruk av internett og ta hensyn til personvern og opphavsrett • Gjennomføre digital GDPR opplæring
Legge til rette for at barn utforsker, leker, lærer og selv skaper noe gjennom digitale uttrykksformer	<ul style="list-style-type: none"> • Benytte det utstyret vi har i barnehagen: smarttelefon, pc, apper, kopimaskin, skriver/skanner, • Se mulighetene som finnes, og benytte den teknologien vi har tilgjengelig!
Utforske kreativ og skapende bruk av digitale verktøy sammen med barna	